

FUNKTIONSEVNE

Social- og sundhedsassistentuddannelsen / Bedre til fagsprog

1

FUNKTIONSEVNE LYT

Borgerens **funktionsevne** er evnen til at **klare sig** i dagligdagen og deltage i sociale og **kulturelle** aktiviteter. Det **afhænger** altså **af** kroppens **funktionsniveau**, og hvad borgeren har **ressurser** til **kognitivt** og socialt. Nogle borgere har **midlertidige** eller **varige funktionsnedsættelser**, der **begrænser**, hvad hun/han kan **mestre** i hverdagen.

Det kan fx skyldes en brækket arm, som **ned sætter** funktionsevnen midlertidigt, eller en hjerneskade, der **medfører** et **tab** af funktionsevne.

Som SOSU-assistent giver du støtte til, at borgeren kan **bevare** eller **forbedre** sin evne til at klare hverdagsaktiviteter. Det kan være, at der er behov for **genoptræning** efter skade eller sygdom eller behov for **hjælpemidler**, der **kompenserer** for funktionsnedsættelsen. **Rehabilitering** er en proces, hvor borgeren får hjælp til at leve et så selvstændigt og meningsfuldt liv som muligt – med udgangspunkt i borgerens funktionsevne.

SCAN KODEN
OG LYT

Sosu-faglige og før-faglige udtryk LYT

- **Funktionsevne** er borgerens evne til at klare daglige aktiviteter, fx at tage tøj på, og evnen til at deltage i sociale og kulturelle aktiviteter, fx at komme i aktivitetscenter
- **Funktionsniveau** er borgerens evner til at klare hverdagen på et bestemt tidspunkt eller i en bestemt situation
- **Funktionsnedsættelse** er, når borgerens evne til at klare hverdagen er blevet dårligere
- **Rehabilitering** er en proces, hvor sundhedspersonalet hjælper borgeren tilbage til en normal hverdag, fx gennem genoptræning eller ved hjælp af hjælpemidler
- **At klare sig** betyder at kunne gennemføre opgaver og aktiviteter med de evner, man har
- **Kulturel** er noget, der har med kunst, litteratur eller musik at gøre
- **At afhænge af** betyder det samme som 'komme an på', fx Tilbuddet om hjemmepleje afhænger af, hvor meget du selv kan klare
- **Ressurser** er borgerens evner til at udføre aktiviteter i dagligdagen
- **Kognitivt** handler om borgerens evne til at lære nyt, tænke og løse problemer
- **Midlertidig** betyder noget, der kun varer i en periode og slutter på et tidspunkt
- **Varig** betyder, at det er permanent – altså bliver det ved og slutter ikke
- **At begrænse** betyder at forhindre eller stoppe noget, fx Vi skal begrænse smitten
- **At mestre** betyder at klare eller håndtere (noget, som er svært)
- **At nedsætte** betyder, at noget bliver dårligere, fx funktionsevnen
- **At bevare** betyder at beholde noget i den nuværende tilstand
- **At forbedre** betyder at gøre noget bedre

- **Genoptræning** er det at træne for at få styrken tilbage i kroppen eller vende tilbage til en sund krop efter en skade eller sygdomsperiode
- **Et hjælpemiddel** er et redskab, der gør en aktivitet lettere at udføre
- **At kompensere for** betyder fx, at et hjælpemiddel udfylder den funktion, som borgeren ikke længere selv har.

Funktionsevne - Hvad siger man? 🗣️) LYT

- SSA: *Jeg kan forstå, at du ikke har været i aktivitetscenter denne uge. Hvordan kan det være?*
- Fru Larsen: *Jamen, jeg kan ikke lide at gå med stokken længere. Det er lige siden den lungebetændelse.*
- SSA: *Føler du dig lidt usikker på benene?*
- Fru Larsen: *Ja, jeg har bare ikke kræfter til det, og jeg er bange for at falde.*
- SSA: *Det må vi se, om vi kan gøre noget ved. Jeg har et forslag. Hvad siger du til at låne en rollator?*
- Fru Larsen: *Tjo, det kunne måske være godt.*
- SSA: *Så kan du komme afsted til dine aktiviteter og gå nogle ture og tage et lille hvil indimellem.*
- Fru Larsen: *Ja, jeg vil gerne ud at gå igen. Men det går jo ikke rigtig med stokken lige nu.*
- SSA: *Godt, så kan vi høre fysioterapeuten, om du kan låne sådan en rollator midlertidigt.*

Sætninger til funktionsevne 🗣️) LYT

- Formålet med rehabilitering er, at den ældre kan bevare et aktivt og uafhængigt liv.
- Borgeren vil gerne selv kunne tage tøj på.
- Funktionsnedsættelse vurderes ud fra de begrænsninger, som borgeren oplever i hverdagen.
- Når du lytter til borgeren og inddrager hendes perspektiv, fremmer du også mestringsevnen.
- En plejeseng kan understøtte borgerens selvhjulpethed. Fx kan den hæves og hjælpe borgeren til at komme op at stå.
- Borgeren kan selv børste tænder, men skal have hjælp til at komme tandpasta på tandbørsten.
- Hvilke aktiviteter vil du gerne selv kunne klare i hverdagen?

